

העלון השבועי שלך

מאורת שלום

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך בן צבי משה
/http://www.ohrshalom.net מוצש"ק חברון – 18:50 הד"נ חברון – 18:52 info@ohrshalom.net

יום ה' יב' ניסן

תענית בכורות מוקדם. ונוהגים להקל בסעודת מצוה, ולכן נהגו לסיים מסכת כדי לתת לבכורים אפשרות להשתתף בסעודת מצווה ולא יתענו.

ערב פסח (מוקדם) יום ו', י"ג ניסן

כיון שערב פסח חל בשבת, מקדימים בדיקת חמץ ונוהגי ערב פסח בחלקם ליום שלפניו.

בדיקת חמץ: אין להתחיל במלאכה או בסעודה, ביום חמישי בערב, כחצי שעה לפני הלילה. מיד אחרי תפילת ערבית בודקים את החמץ לאור הנר. לפני הבדיקה מברך "על ביעור חמץ", ומכוון על הבדיקה והביטול שבליילה, על שרפת החמץ ביום, ועל הביטול בש"ק. אין לדבר בין ברכה לבדיקה אלא לצורך הבדיקה, ואם דיבר צריך לחזור ולברך (וראו שלא לדבר עד גמר הבדיקה). יש לבדוק כל מקום שמכניסים בו חמץ, כולל מכונית. את המכונית יש לבדוק לאור פנס! אפשר לבדוק באמצעות שליח. שליח הבודק מתחילת הבדיקה - הוא המברך. אם השליח ממשיך או גומר בדיקה שהתחיל אחר, אינו מברך. אחר הבדיקה אומר בשפה המובנת לו: "כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי דלא חמיתיה ודלא ביערתיה, ליבטל וליהוי כעפרא דארעא". בעברית: "כל חמץ ושאר שיש ברשותי, שלא ראיתיו ושלא ביערתיו, יבטל ויהיה כעפר הארץ".

שחרית, שורפים את החמץ כמו בשנה רגילה לפני סוף השעה החמישית, בערך 11.16 אבל כל חמירא (ביטול החמץ) אומרים למחר, ב-י"ד ניסן לפני השעה 11.15 (שעון קיץ).

משאירים מזון לשתי סעודות, לליל שבת ולשבת בבוקר. אכילת מצה אסורה עד ליל הסדר. תבשילים העשויים קמח מצה מותרים בשבת זו. האוכלים כזית פת חמץ בתחילת הסעודה, אחרי שטיפת הפה וניקוי המגשים עוברים למקום אחר לאכול מאכלים כשרים לפסח. כדאי לאכול את סעודות השבת בכלים חד-פעמיים, ובכך לחסוך את הטיפול בכלי חמץ בשבת זו.

כדאי להכין היום, יום שישי, את צרכי ליל הסדר, כגון חרוסת, כדי לא לעכב את עשייתם במוצאי שבת. מנהג יראים להדר ולאפות מצות מצווה אחר הצהרים, והשנה בלי אמירת הלל. מתעסקים בה רק אלה החייבים במצוות מן התורה, ולא קטנים פחותים מי"ג שנים. מפרישים חלה ממצות שלא הופרשה מהם חלה, ומכינים את היין והחזרת לצורך מרור של מצווה.

יש להדר לקחת חסה למרור - ויש לבדוקה מחרקים, או להשתמש בחסה וכרפס שגדלו בשיטה המונעת חרקים. לכרפס לוקחים ירק שברכתו "בורא פרי האדמה", ויש המעדיפים את הירק "כרפס" (סלרי). מכינים חרוסת להטביל בה המרור, ומי-מלח להטביל בהם את הכרפס. צולים את הזרוע (ואסור לאוכלו בליל הסדר), ומבשלים את הביצה, כדי שיהיו מוכנים מבעוד יום.

לפני הדלקת נרות שבת יש להכין אש (נר נשמה) שתהיה לו אש מצויה למוצאי שבת וכן להכין נרות להדלקה בצאת השבת.

ביעור מעשרות

השנה היא שנת ביעור מעשרות. ראה בנספח לחוברת את פרטי הדיני ים.

שבת פרשת אחרי, י"ד ניסן, שבת הגדול

קבלת שבת וערבית כנהוג.

בבוקר משכימים לתפילה כדי לסיים סעודת שחרית לפני סוף שעה רביעית, בשעה 8.56. אחרי הסעודה מנערים את המפה מפירורי חמץ למקום בו ילכו לאיבוד, ואומרים "כל חמירא".

רוב הפוסקים אומרים לא לפצל את סעודת השחרית לשניים (על ידי ברכת המזון באמצע הסעודה), כדי לקיים סעודה שלישית על לחם בבוקר, כי אפשר לקיימה אחר הצהרים בבשר ודגים או בפירות. משעה עשירית אין לאכול תבשיל המכיל קמח מצה.

אסור לאכול במשך היום מצה הראויה למצוות אכילת מצה בלילה, אבל מותר לאכול עד השעה העשירית מצה עשירה או מבושלת שאין יוצאים בה ידי אכילת מצה בלילה. יש המתירים רק עד 4 שעות ביום - זמן היתר חמץ. לדעת ה"נודע ביהודה" מותר עד חצות, אך לא נהגו כמוהו.

יצרות לשבת הגדול כנהוג. מפטירים בנביא (מלאכי ג,ד) "וערבה" עד סוף הספר, וחוזרים על הפסוק שלפני האחרון "הנה אנכי שולח וכי". אין אומרים "אב הרחמים".

במנחה קוראים לשלשה בפרשת קדושים, ואין אומרים "אב הרחמים" ולא "צדקתך צדק".

אחרי מנחה נוהגים לומר את ההגדה מ"עבדים היינו" עד "לכפר על כל עונותינו" (מנהג הגר"א לא לאומר). מפסיקים לומר "ברכי נפשי" בשבתות במנחה.

בשבת אין לעשות שום הכנות לליל הסדר עד צאת השבת.

א' דפסח, יום א' ט"ו ניסן

בהדלקת הנר אחר צאת השבת מברכים לפני ההדלקה "להדליק נר של יו"ט", ו"שהחיינו".

ערבית. תפילת יום טוב. ותודיענו. לפני קדיש תתקבל אומרים ברוב בתי הכנסת הלל שלם. אין מקדשים בבית הכנסת.

מתחילים את הסדר כשהוא לילה ודאי, אבל לא יאחר מדי. נשים חייבות בכל מצוות ליל הסדר. בקידוש מוסיפים גם הבדלה לפי סדר יקנה"ז: יין (ברכת הגפן), קידוש (אשר בחר בנו), נר (בורא מאורי האש), הבדלה (המבדיל), זמן ("שהחיינו"). חובה מן התורה לאכול כזית מצה שמורה בלילה הראשון של פסח, ויש המעדיפים מצת יד למצת המצווה. כל אחד מהמסובין חייב לאכול לפחות כזית מצה, ויש להכין מצות שמורות במידה המספיקה לכל המסובים. נוהגים לאכול כשני זיתים בתחילה, אחד מהמצה העליונה ואחד מהאמצעית, ועוד כזית למצת כורך. האפיקומן נאכל אחר גמר הסעודה, כשהוא שבע, קודם חצות, 0.37 לפי שעון קיץ. אין לאכול אחר האפיקומן, אבל מותר לשתות מים. אין קוראים קריאת שמע על המיטה בליל פסח (בחו"ל בשני הלילות) רק פרשה ראשונה, ברכת "המפיל" והפסוק "בידך אפקיד רוחי", להראות שהלילה הוא ליל שמורים.

שחרית של יום טוב, הלל שלם, קדיש תתקבל. "אין כמורך", אב הרחמים, אומרים י"ג מדות ורבש"ע של יו"ט.

מוציאים שני ספרי תורה, באחד קוראים לחמשה בפרשת בא "משכו" עד "צבאותם", חצי קדיש, ובשני למפטיר בפרשת פנחס "ובחודש הראשון". מפטירים ביהושע ה,ב "בעת ההיא" עד (ו,א) "אין יוצא ואין בא". י-ה אלי, אשרי, "יהללו", "לדוד מזמור".

מוסף: אחרי הכנסת הספרים להיכל משאירים הארון פתוח לתפילת טל, ומתחילים: "אלוהינו ואלוהי אבותינו טל תן לרצות ארצך" עד "לשובע ולא לרזון", חצי קדיש. האומרים תפלת טל בחזרת הש"ץ, מכריזים "מוריד הטל" לפני מוסף, מפסיקים לומר "משיב הרוח" ואומרים "מוריד הטל".

לא אמר "מוריד הטל" אינו חוזר, אבל אם אמר "מוריד הגשם", אם לא אמר ברוך אתה ה' – חוזר ל"אתה גבור", ואם סיים הברכה, חוזר לראש התפילה. וכן הדין עד שיעברו 30 יום, המסופק אם אמר "מוריד הגשם" - חוזר. שיר של יום: "בצאת ישראל ממצרים".

מנחה. תפלה של יו"ט.

דין יעלה ויבוא ביו"ט, בתפילה ובברכת המזון, כבחג הסוכות.

א' דחול המועד, יום ב' ט"ז ניסן
 (בחו"ל יום טוב שני). אין מאחרים תפילת ערבית כדי להקדים את ספירת העומר, ויהיו "שבתות תמימות". תפילת
 חול, "אתה חוננתנו", "ותן ברכה" (במקום "טל ומטר"), "יעלה ויבוא".
 טעה ואמר "ותן טל ומטר" וסיים הברכה - יחזור לתחילת הברכה, (אמר "ברוך אתה ה'", אומר: "למדני חוקיך"),
 עקר רגליו - חוזר לראש התפילה, המסופק, עד שלשים יום דינו כמו ב"משיב הרוח ומוריד הגשם".
 אחרי שמונה עשרה אומרים קדיש תתקבל, ספירת העומר, עלינו, הבדלה כבמוצאי יו"ט.
 דיני "יעלה ויבוא" בחול המועד, בתפילה ובברכת המזון, ראה בחג הסוכות.
 ספירת העומר. לכתחילה יש לספור בעמידה, בתחילת הלילה, אחר צאת הכוכבים. כל הלילה סופר בברכה. אם שכח
 לספור בלילה, יספור ביום בלי ברכה, ואם שכח גם ביום - יספור בלילות הבאים בלי ברכה. מי שאינו יכול לברך,
 יבקש ממי שמברך להוציאו ידי חובת הברכה. (המסופק אם ספר, סופר שאר הימים בברכה). אם ספר בין השמשות,
 לפני שעברו 18 דקות מהשקיעה, צריך אחר כך לספור עוד פעם בלי ברכה.
 תיירים שדעתם לחזור לחו"ל שומרים יום טוב כאנשי חו"ל, ראה בסוכות. יש נוהגים יו"ט רק לחומרה: אוכלים כזית
 מצה ומרור בלי הברכה של אכילת מצה ומרור, שותים 4 כוסות ומברכים ברכת פרי הגפן רק על כוס ראשון ועל כוס
 של ברכת המזון, והגדה אומרים בלי חתימה, או אומרים לפחות את הקטע "רבן גמליאל אומר: כל שלא אמר שלשה
 דברים אלה בפסח.. "וכו'. יש הנוהגים לערוך סדר כמו ביום הראשון.
 שחרית. אין מניחים תפילין ואין אומרים "מזמור לתודה". תפילה של חול, "יעלה ויבוא", חצי הלל.
 קריאת התורה: מוציאים שני ספרי תורה: בראשון קוראים לשלשה בפרשת אמור: "שור או כשב" עד "וידבר משה
 את מועדי ד' אל בני ישראל". בספר שני קוראים לרביעי בפרשת פנחס: "והקרבתם" (כח, יט) עד "לא תעשו" (כה).
 חצי קדיש, אשרי ובא לציון, מוסף של יום טוב, "והקרבתם", קדיש תתקבל, עלינו, שיר של יום: תהילים ע"ח - משכיל
 לאסף. אין כאלוהינו.
 [בחו"ל: יו"ט שני של גלויות. תפילות של יו"ט. בשחרית הלל שלם, מוציאים שני ספרי תורה. בראשון קוראים
 לחמשה בפרשת שור או כשב, ובספר השני והקרבתם, מפטיר במלכים ב' כג מתחילתו "וישלח המלך" עד "לא קם
 כמוהו" (כה).]
 ט"ז ניסן נקרא "יום הנף", ובו היו מניפים את העומר במקדש, ומיד אחרי ההנפה הייתה התבואה החדשה מותרת.
 בימינו מותר לאכול מן התבואה החדשה רק למחר, ולכן המטיילים בארץ יזהרו שלא לאכול שיבולים הגדלים
 בשדות.

ב' דחול המועד, יום שלישי י"ז בניסן
 תפילת חול המועד. מוציאים 2 ס"ת, קוראים באחד לשלשה בפרשת בא, "קדש לי כל בכור" עד סוף הפרשה, ובספר
 השני לרביעי, "והקרבתם", חצי קדיש, והמשך התפילה כביום א' של חול המועד.
 שיר של יום: תהילים פ' - למנצח על שושנים

ג' דחול המועד, יום רביעי י"ח בניסן
 תפילת חול המועד. מוציאים 2 ס"ת, קוראים באחד לשלשה בפרשת משפטים "אם כסף תלווה את עמי" עד "לא
 תבשל גדי בחלב אמו", ובספר השני לרביעי, "והקרבתם", חצי קדיש, והמשך התפילה כביום א' של חול המועד.
 שיר של יום: תהילים ק"ה - הודו לה' קראו בשמו.

ד' דחול המועד, יום ה', י"ט ניסן
 תפילה כאתמול. קריאת התורה: בספר ראשון קוראים לשלשה בפרשת כי תשא: "פסל לך" עד "בחלב אמו". בספר
 שני לרביעי "והקרבתם". מוסף של יו"ט. שיר של יום: תהילים קלה, הללו את שם ה'.

ה' דחול המועד, יום ו', כ' ניסן
תפילה כאתמול. קריאת התורה בספר ראשון לשלושה בפרשת בהעלותך מ"במדבר סיני" עד "ולאזרח הארץ".
בספר שני קוראים רביעי "והקרבתם". חצי קדיש, מוסף של יו"ט. שיר של יום: תהילים 10 – "למנצח שיר מזמור".
ביעור מעשרות: מי שיש לו מעשרות בביתו – יבערם. כסף מעשר שני יש לפדות על כפית סוכר, ולהמיסה בקרקע או בעציץ.

שביעי של פסח, שבת קודש, כ"א ניסן
בהדלקת הנר מברכים "להדליק נר של שבת ושל יום טוב".
ערבית: אין אומרים פרקי "לכו נרננה" ו"לכה דודי", ומתחילים ב"מזמור שיר ליום השבת". יש נוהגים להתחיל
"מזמור לדוד הבו לה", ואומרים כמה חרוזים מ"לכה דודי". ערבית של יו"ט והזכרת שבת, "ויכולו", "מגן אבות",
ספירת העומר, "עלינו". בקידוש ובהדלקת הנר אין אומרים "שהחיינו", כי שביעי של פסח אינו חג חדש.
שחרית של יו"ט, "הכל יודוך", חצי הלל, קדיש תתקבל, שיר השירים. אם קוראים במגילה כשרה, לפי הגר"א
מברכים "על מקרא מגילה" ו"שהחיינו". קדיש יתום. אין אומרים י"ג מדות ותפילת רבש"ע. מוציאים שני ספרי
תורה, באחד קוראים לשבעה מתחילת פרשת בשלח עד "אני ה' רופאך". חצי קדיש. בספר השני קוראים למפטיר
"והקרבתם". מפטירים בשמואל-ב, כב "וידבר דוד". בברכת ההפטרה חותם "מקדש השבת וישראל והזמנים".
"יקום פורקן", הזכרת נשמות, "יזכור" לחללי צה"ל ונפגעי הטרור, "אב הרחמים", "אשרי", "יהללו", חצי קדיש,
מוסף של יו"ט ומזכיר של שבת, "ותערב" (החתימה "מחזיר שכינתו"), ברכת כהנים, וסוף התפילה כנהוג בכל
שבת. שיר של יום - תהילים צ"ב: ליום השבת.
מנחה של יום-טוב. אין אומרים צדקתך צדק. קוראים לשלשה בפרשת קדושים. יש נוהגים להוציא ספר תורה שני
ולקרו בו בלי ברכה פרשת "עשר תעשר". ראוי להתאסף בכותל המערבי ולקרוא שם את פרשת וידוי מעשרות
ברוב עם.
במוצאי יו"ט בערבית אתה חוננתנו, מקדימים ספירה להבדלה. אכילת חמץ מ-7.54 (שעון קיץ). צריכים להיזהר
מאכילת חמץ שעבר עליו הפסח ולא נמכר במכירת חמץ.

אסרו חג; יום א', כ"ב ניסן
מרבית קצת בסעודה.
[בחו"ל אחרון של פסח. תפילות יום טוב. ותודיענו, יקנה ז'. בשחרית חצי הלל, מוציאים שני ספרי תורה, באחד
קוראים לחמשה בפרשת ראה מ"כל הבכור" עד סוף הפרשה, בשני מפטיר "והקרבתם". מפטירים בישיעהו י', ל"ב
"עוד היום בנוב" עד סוף פרק י"ב: "קדוש ישראל". מזכירים נשמות, אב הרחמים, אשרי, "יהללו", חצי קדיש, מוסף
כאתמול, "ותערב", ברכת כהנים, עד הסוף כרגיל. מנחה כנהוג ביום טוב.]
תיירים שדעתם לחזור שומרים יו"ט אחרון, כאנשי חו"ל בצנעה, ראה דינים בסוכות ובראשון של חול המועד פסח,
ונוהגים שלא לאכול חמץ.
אין נושאים נשים ואין מסתפרים מפסח ועד ל"ג בעומר ביום. יש הנוהגים מראש חודש אייר ועד שבועות, ומתירים
ב-ל"ג בעומר. ויש הנוהגים מפסח עד ראש חודש סיון, וכן מנהג ירושלים.
נשים נוהגות שלא לעשות מלאכה בין פסח לעצרת, משקיעת החמה עד אחרי ספירת העומר.
זמן הספירה מ-18 דקות אחרי השקיעה ואילך.

חג שמח וכשר